

POZNAJ PRAWA I WARTOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

grant realizowany przez Fundację REYBUDHELP w ramach projektu grantowego „Wzmacniamy Europę SPLOTowymi wartościami” współfinansowanego ze środków Programu Komisji Europejskiej CERV „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości” na lata 2021 - 2027

Cz. 4

PRAWO GŁOSOWANIA I KANDYDOWANIA W WYBORACH LOKALNYCH

- CZY NALEŻY GŁOSOWAĆ W WYBORACH?

Karta Praw Podstawowych

TYTUŁ V

PRAWA OBYWATELSKIE

Artykuł 40

Prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych

Każdy obywatel Unii ma prawo głosowania i kandydowania w wyborach do władz lokalnych w Państwie Członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania, na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa.

Dyrektywa Rady 94/80/WE z dnia 19 grudnia 1994 r. ustanawia szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami.

Każdy obywatel Unii, który nie jest obywatelem kraju UE, w którym mieszka , ma prawo do głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych w tym kraju na tych samych warunkach co jego obywatele.

Kraje UE mogą odmówić obywatelom UE prawa do głosowania lub kandydowania, jeżeli:

- Stracili oni to prawo zgodnie z prawem swojego kraju pochodzenia należącego do UE w wyniku odrębnego postanowienia wydanego na gruncie prawa cywilnego lub karnego,
- Nie są w stanie przedstawić oświadczenia o obywatelstwie i zamieszkanii lub innych określonych dokumentów poświadczających tożsamość, jeżeli są wymagane.

**Czynne i bierne prawo wyborcze,
czyli
kiedy możemy wybierać
i kiedy możemy być wybierani**

Czynne prawo wyborcze

Jedno z najważniejszych praw obywatelskich, dzięki któremu możemy brać udział w głosowaniu i wybierać swoich przedstawicieli do organów państwowych oraz do organów samorządu terytorialnego, a także brać udział w referendach. Czynne prawo wyborcze przysługuje osobom, które najpóźniej w dniu wyborów ukończyły 18 lat.

Bierne prawo wyborcze

Jest to prawo do kandydowania do organów państwowych, samorządowych i Parlamentu Europejskiego.

W Polsce bierne prawo wyborcze posiada każdy obywatel mający czynne prawo wyborcze, przy czym przeważnie musi on spełniać dodatkowe warunki, takie jak np. osiągnięcie określonego wieku.

Wymagany wiek do kandydowania w wyborach:

- do Sejmu - 21 lat
- do Parlamentu Europejskiego - 21 lat i co najmniej 5 lat zamieszkiwać stale w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym kraju członkowskim UE
- do Senatu - 30 lat
- na urząd Prezydenta RP - 35 lat
- do rady gminy, rady powiatu, sejmiku województwa - 18 lat i w przypadku kandydata na radnego musi on na stałe mieszkać na terenie danej gminy
- urząd wójta, burmistrza lub prezydenta miasta - 25 lat i nie musi mieszkać na terenie danej gminy

Wybory samorządowe 2024. Kogo wybieramy?

W zaplanowanych na 7 kwietnia 2024 r. wyborach samorządowych będziemy wybierać:

- radnych gmin - 39 729
- radnych powiatów - 6 227
- radnych sejmików województw - 552
- wójtów - 1467
- burmistrzów - 903
- prezydentów miast - 107

Druga tura wyborów samorządowych odbędzie się 14 dni po przeprowadzeniu pierwszej, czyli 21 kwietnia 2024 r.

JEDNOSTKI SAMORZĄDOWE — stan na 1 stycznia 2024 r.

Władza ustawodawcza

Władza wykonawcza

WOJEWÓDZTWA (16)

Sejmik wybierany
w wyborach powszechnych

Marszałek + zarząd
wybierany przez Sejmik

Główne zadania:

planowanie i wspieranie rozwoju regionu m.in. poprzez wykorzystanie funduszy europejskich

POWIATY (314*)

Rada Powiatu wybierana
w wyborach powszechnych

Starosta wybierany
przez Radę Powiatu

Główne zadania:

zapewnienie usług publicznych, których skala przekracza możliwości gminy, np. ochrona zdrowia, szkoły ponadgimnazjalne, bezpieczeństwo publiczne

GMINY (2477**)

Rada Gminy wybierana
w wyborach powszechnych

Prezydent, burmistrz, wójt***
wybierani w wyborach powszechnych

Główne zadania:

zapewnienie podstawowych usług publicznych – samorząd „pierwszego kontaktu”

* plus 66 miast na prawach powiatu

**302 gminy miejskie, 711 gminy miejsko-wiejskie, 1464 gminy wiejskie

*** prezydent - miasta > 100 tys. mieszk. (także w miastach, w których urząd ten istniał przed 1990 r.);

burmistrz - miasta < 100 tys. mieszk.; wójt - gminy wiejskie

Źródło: MSWiA, GUS

Kto wygra wybory na szefa gminy?

Przy wybieraniu wójta lub burmistrza obowiązuje system większości bezwzględnej. Za wybranego uważa się tego kandydata, który w głosowaniu otrzyma więcej niż połowę ważnie oddanych głosów. Jeżeli żadnemu z kandydatów nie uda się uzyskać takiego wyniku, głosowanie będzie przeprowadzone ponownie (w najbliższych wyborach będzie to 21 kwietnia 2024), ale już tylko z udziałem dwóch kandydatów z największą liczbą głosów, uzyskanych w I turze.

Wójt, burmistrz i prezydent są organami wykonawczymi gminy:

- wójt pełni tę funkcję w gminie wiejskiej,
- burmistrz - w gminie, w której siedziba władz znajduje się w mieście położonym na terytorium tej gminy,
- prezydent w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców oraz tych, w których istniała funkcja prezydenta przed 1990 r.

Co się stanie z moim głosem, jeśli nie pójdę na wybory?

Za niewzięcie udziału w wyborach w Polsce nie grożą żadne konsekwencje prawne.

Nie oddając głosu w wyborach, nieważne jak małe znaczenie ma pojedyncza karta, milcząco wyrażamy zgodę, żeby kto inny wybrał ludzi, którzy przez kolejne 5 lat będą rządzili w naszej gminie, mieście, powiecie, województwie.

Udogodnienia dla wyborców:

- ❖ zgłaszanie **do 25 marca 2024 r.** zamiaru głosowania korespondencyjnego lub zamiaru skorzystania z bezpłatnego transportu do lokalu wyborczego przez wyborców niepełnosprawnych lub wyborców, którzy najpóźniej w dniu głosowania kończą 60 lat, w gminie, w której w dniu wyborów nie funkcjonuje gminny przewóz pasażerski;
- ❖ **do 28 marca** podanie do publicznej wiadomości informacji o organizacji w dniu wyborów, bezpłatnego gminnego przewozu pasażerskiego;
- ❖ **do 29 marca** składanie wniosków o sporządzenie aktu pełnomocnictwa do wyborów;
- ❖ **do 4 kwietnia 2024 r.** - poinformowanie wyborców niepełnosprawnych oraz wyborców, którzy najpóźniej w dniu głosowania kończą 60 lat, którzy zgłosili zamiar skorzystania z prawa do bezpłatnego transportu do lokalu wyborczego, o godzinie transportu w dniu głosowania.

Jak głosować?

Za nieważny uznaje się głos, jeżeli na karcie do głosowania postawiono znak "×" w kratce obok nazwiska więcej niż jednego kandydata lub nie postawiono znaku "×" w kratce obok nazwiska żadnego kandydata.

Czym różni się oddanie głosu nieważnego od nieoddania go wcale?

Taki głos będzie liczył się do frekwencji - to podstawowa różnica.

W polskim systemie oddanie głosu nieważnego, o ile nie wynika z błędu, jest wyrazem nieufności i sprzeciwu wobec wszystkich polityków na listach.

Prace Badawcze FUNDACJI REYBUDHELP

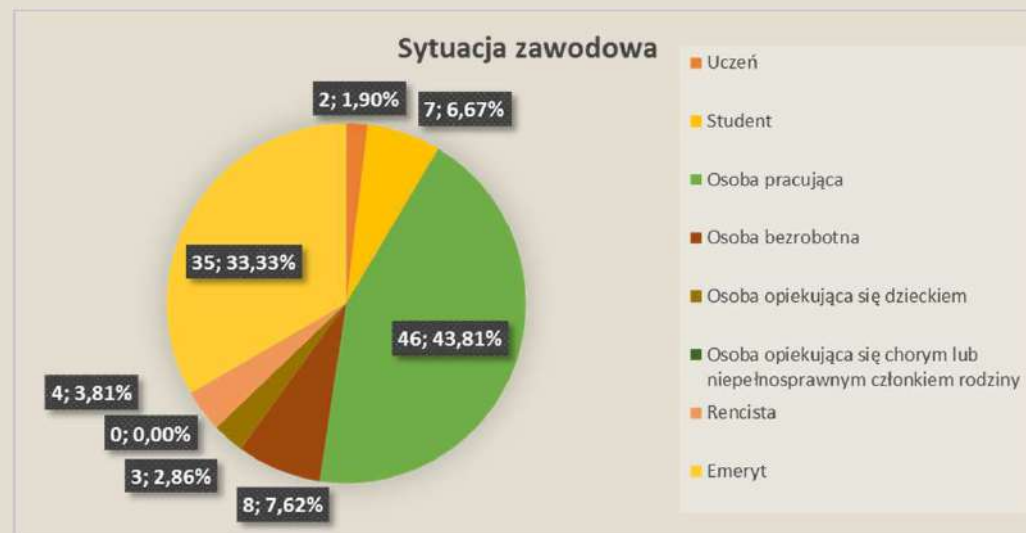

- 1) Badanie ankietowe pt. *„Czy Twój głos ma znaczenie?”* przeprowadzone wśród mieszkańców Rejowca Fabrycznego przed jesiennymi wyborami 2023 do parlamentu. Opracowanie i analiza wyników badania.
- 2) Frekwencja mieszkańców Rejowca Fabrycznego w wyborach do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 2023 r. oraz w referendum ogólnokrajowym. Omówienie i analiza frekwencji wyborczej.

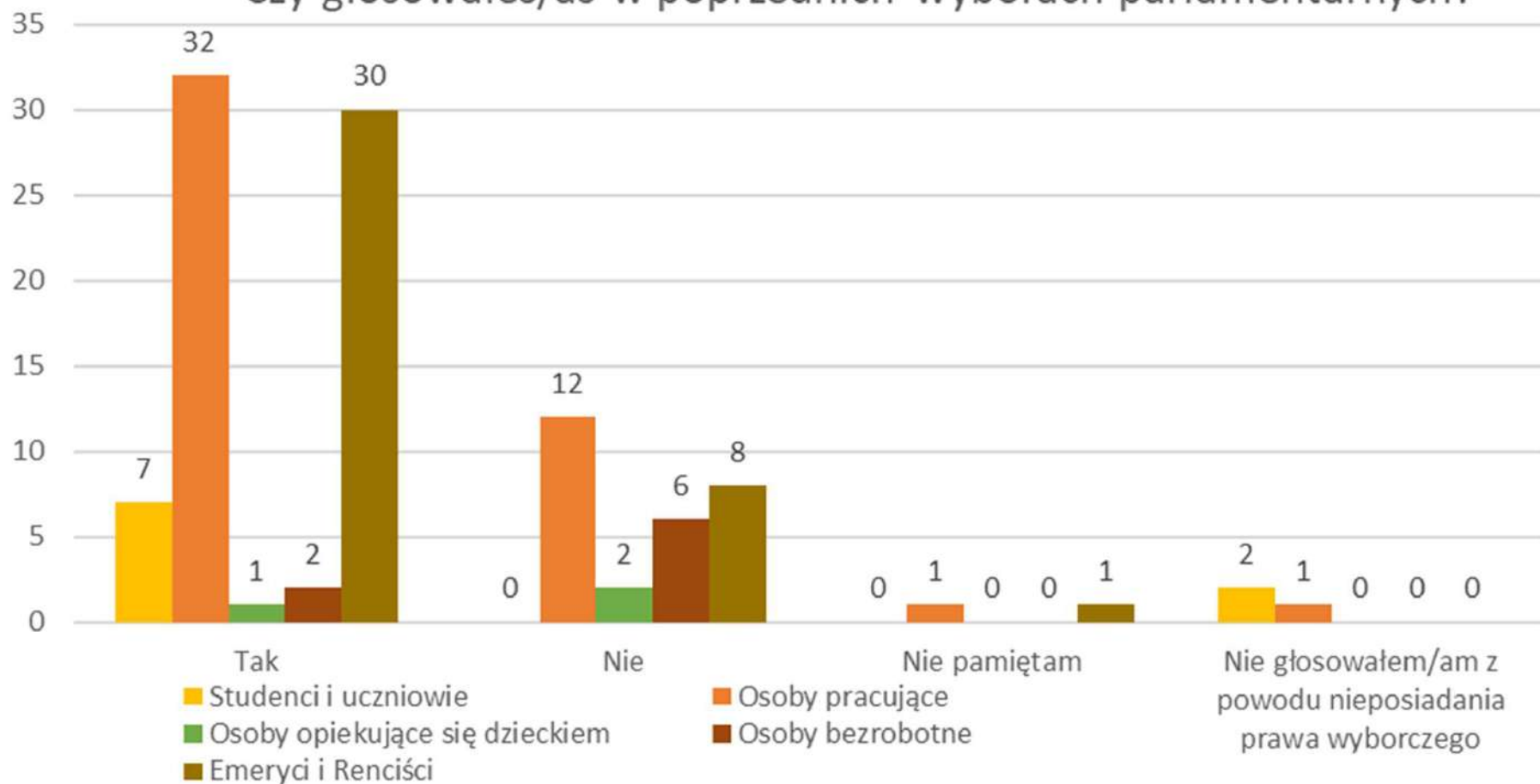
Badanie ankietowe przeprowadzono trójkanałowo:

- Zdalnie przez Internet
- Stacjonarnie w wersji elektronicznej
- W wersji papierowej ankieta została przeprowadzona wśród seniorów.

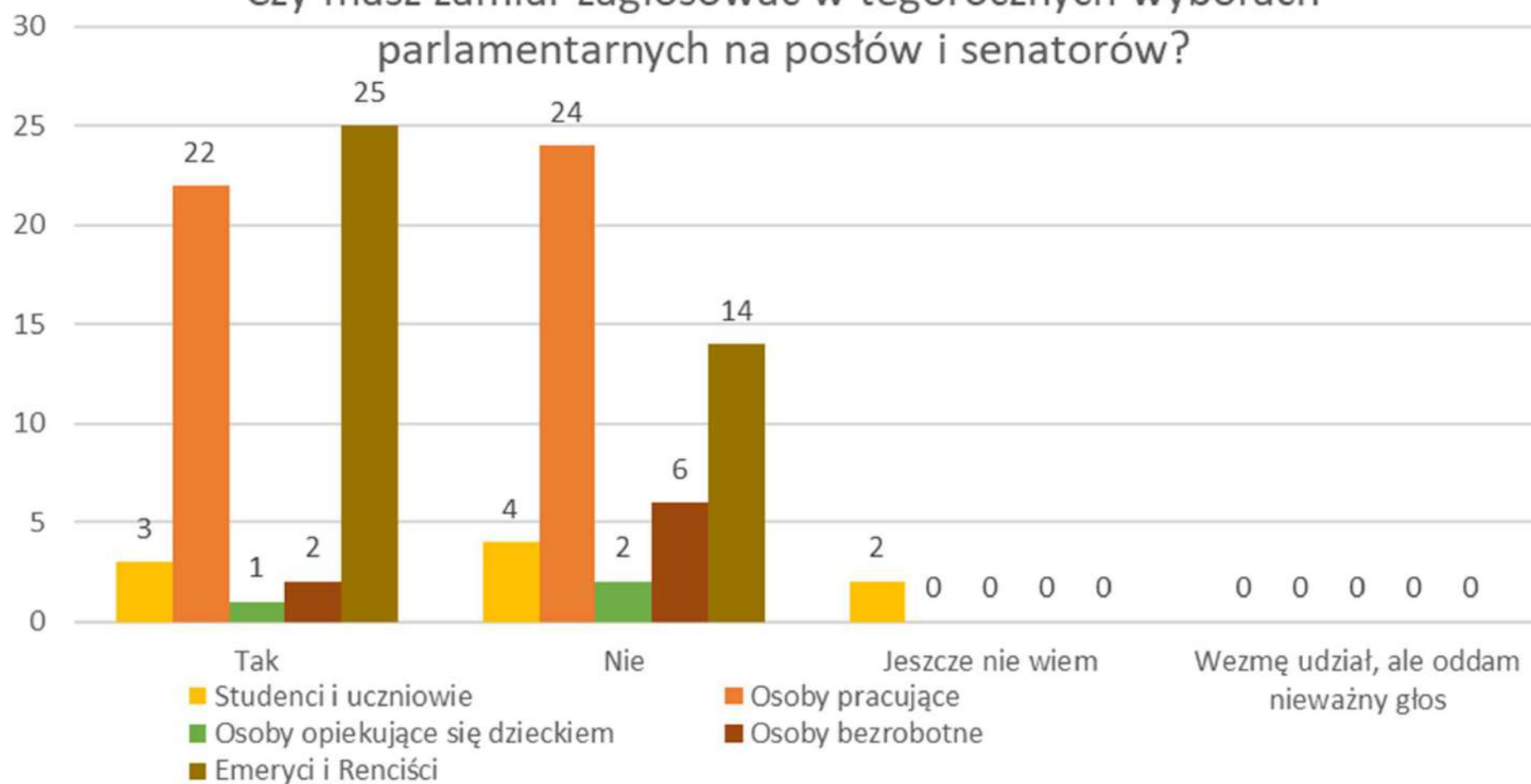
W ankiecie wzięły udział 123 osoby, w tym 105 osób z Rejowca Fabrycznego (53 mężczyzn (50,48%) oraz 52 kobiety (49,52%) w różnych grupach wiekowych.)

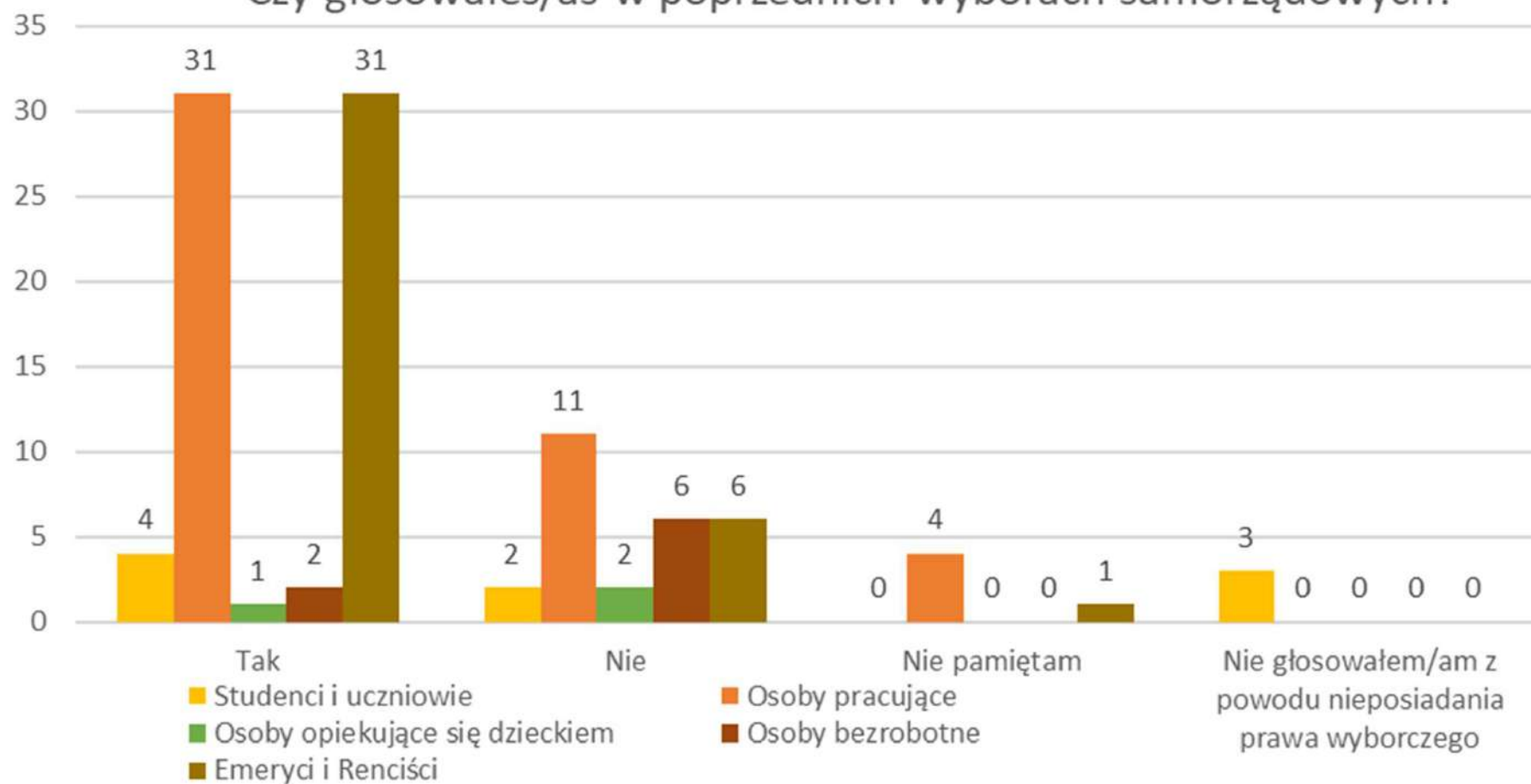
Czy głosowałeś/aś w poprzednich wyborach parlamentarnych?

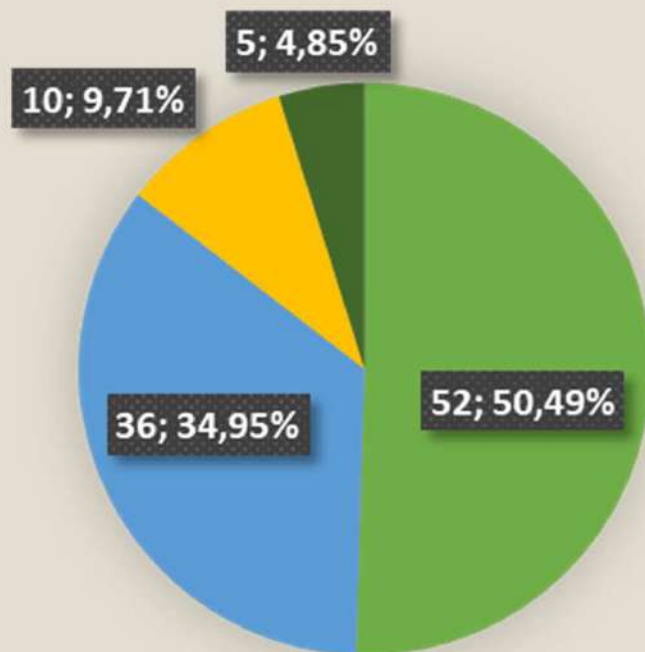
Czy masz zamiar zagłosować w tegorocznych wyborach parlamentarnych na posłów i senatorów?

Czy głosowałeś/aś w poprzednich wyborach samorządowych?

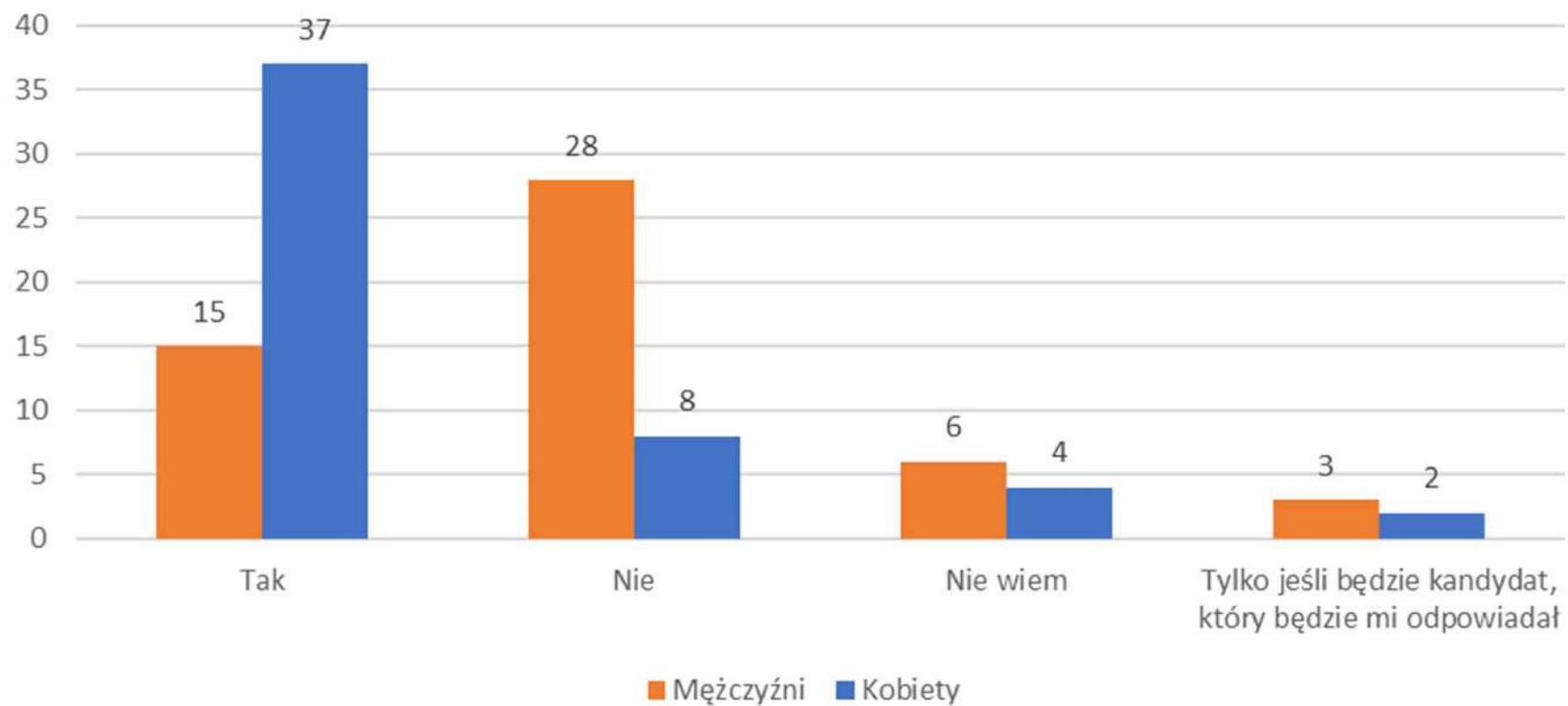

Czy zamierzasz głosować w przyszłorocznych wyborach samorządowych?

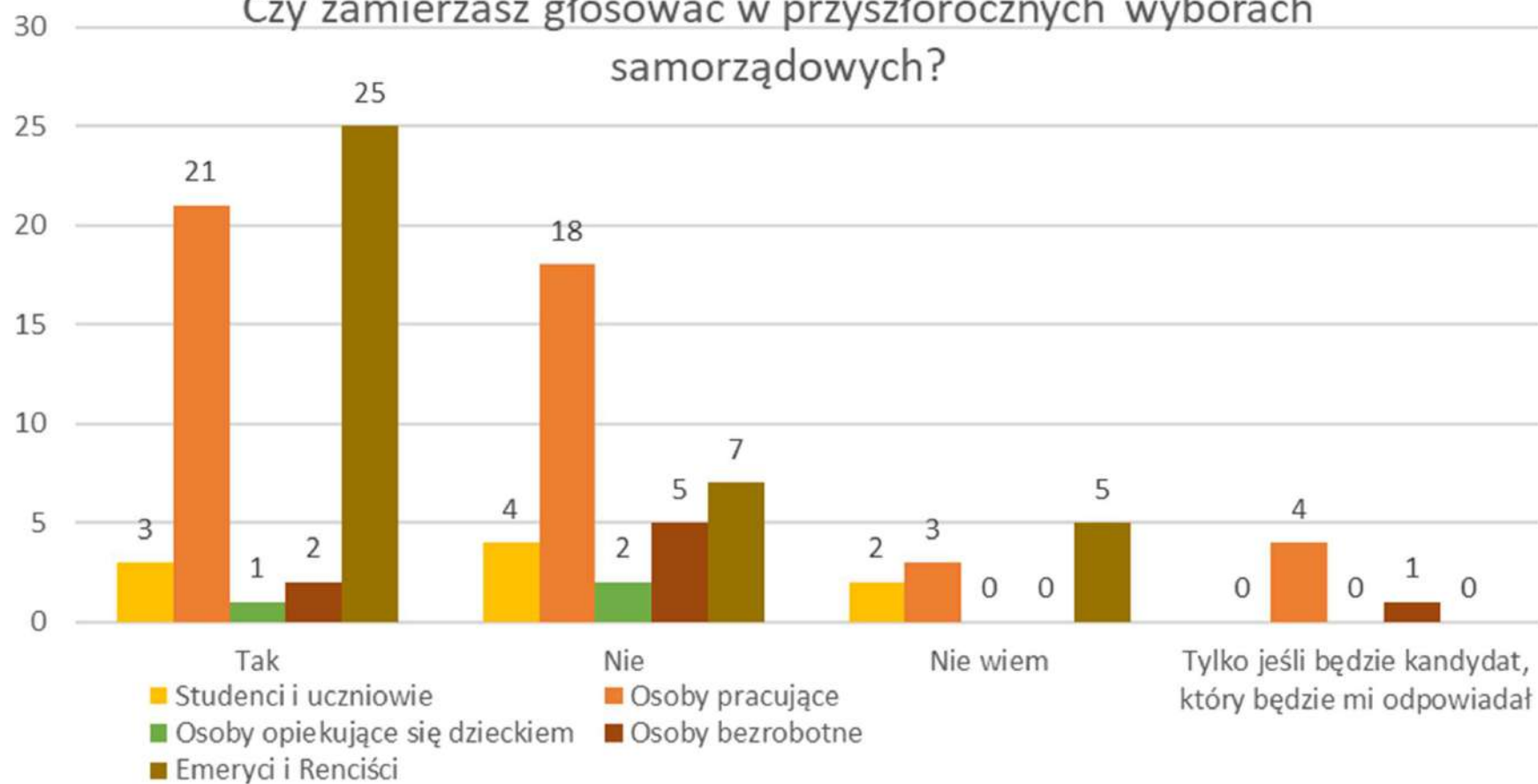

■ Tak ■ Nie ■ Nie wiem ■ Tylko jeśli będzie kandydat, który będzie mi odpowiadał

Czy zamierzasz głosować w przyszłorocznych wyborach samorządowych?

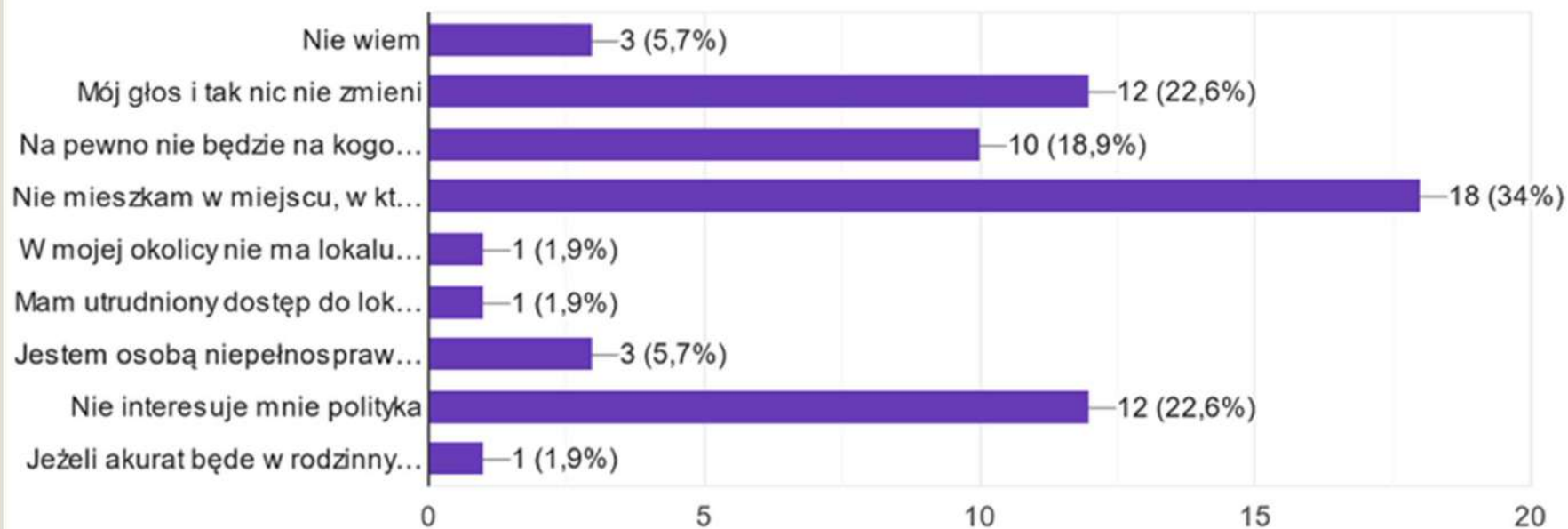

Czy zamierzasz głosować w przyszłorocznych wyborach samorządowych?

Jeśli nie chcesz głosować w przyszłorocznych wyborach samorządowych to dlaczego? (Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.)

53 odpowiedzi

Propozycje, które mogą zwiększyć frekwencję wyborczą w przyszłych wyborach

- ❖ Uproszczenie Procedur Głosowania**
- ❖ Zwiększenie Dostępności Lokali Wyborczych**
- ❖ Edukacja Wyborcza**
- ❖ Wprowadzenie Innowacji i Zmian w Procesie Wyborczym**

Głosowanie w wyborach do Sejmu i Senatu 15 października 2023 r.

Frekwencja w Polsce w tych wyborach wyniosła odpowiednio:

- w wyborach do Sejmu - 74,38%

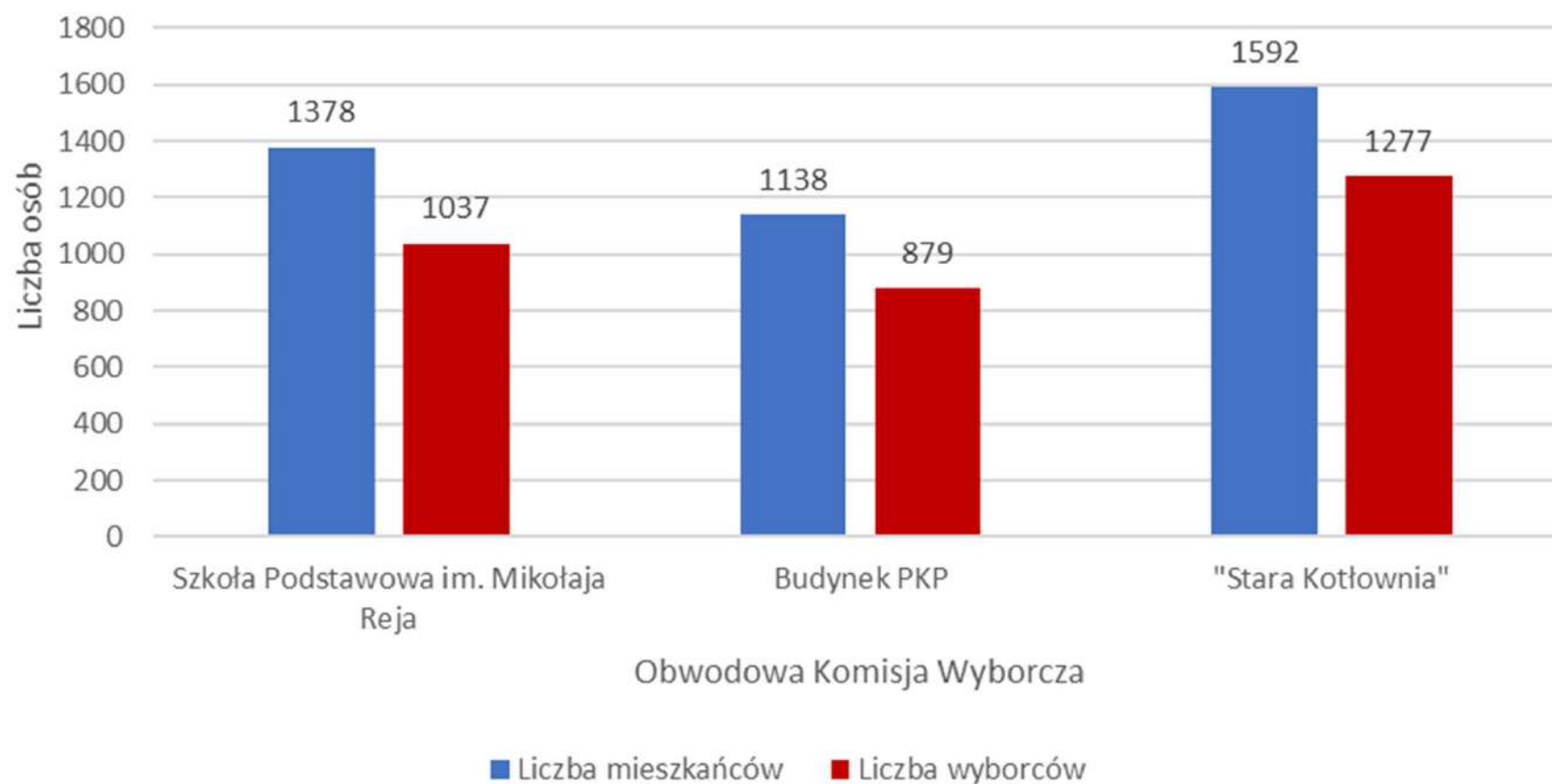
- w wyborach do Senatu - 74,31%

W mieście Rejowiec Fabryczny frekwencja była niższa we wszystkich Okręgach Wyborczych.

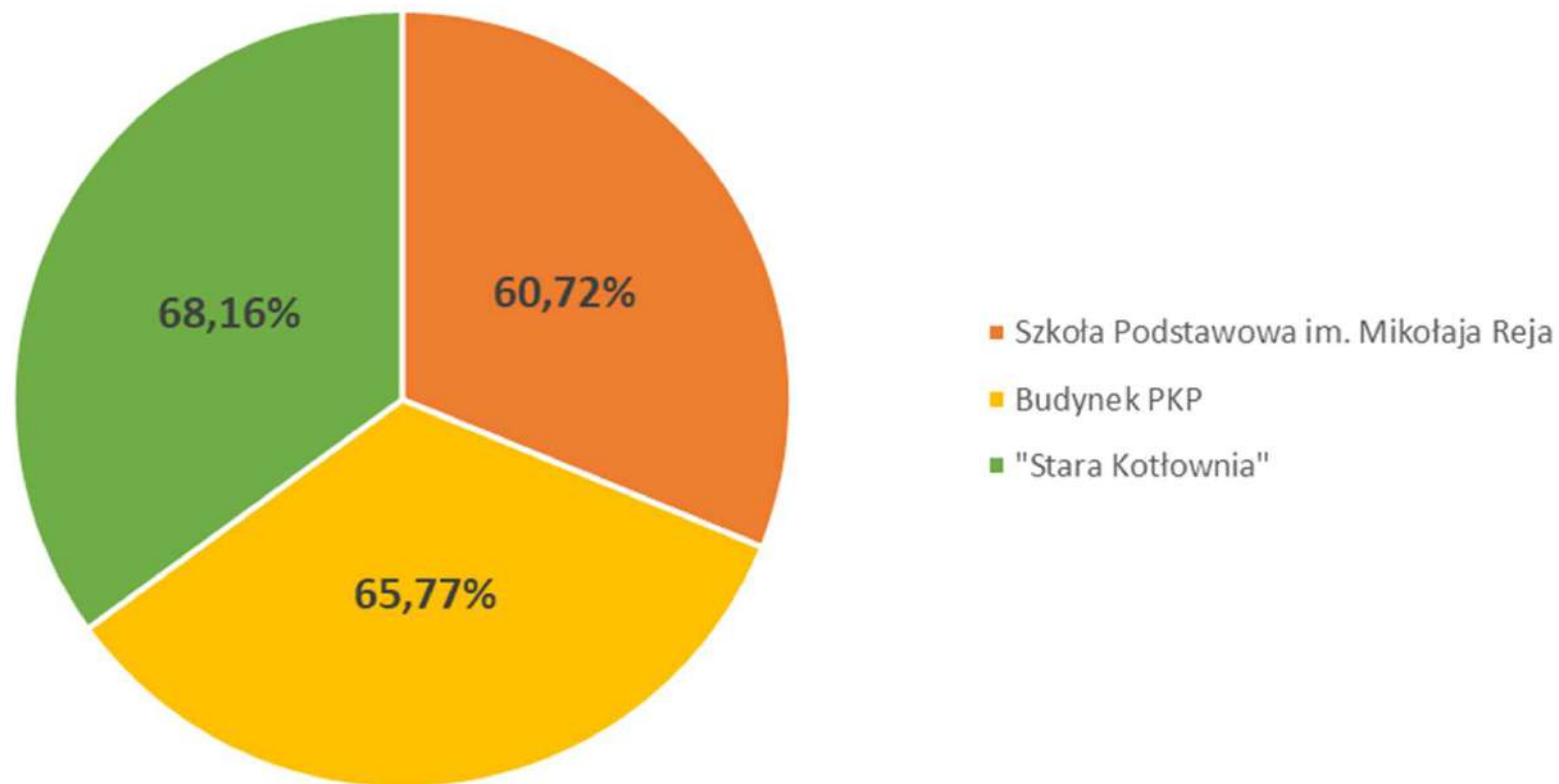
W Rejowcu Fabrycznym znajdują się 3 Komisje Obwodowe zlokalizowane w następujących miejscach:

- a) Centrum Aktywności Społeczno-Gospodarczej "Stara Kotłownia"
- a) Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Reja
- b) Budynek PKP

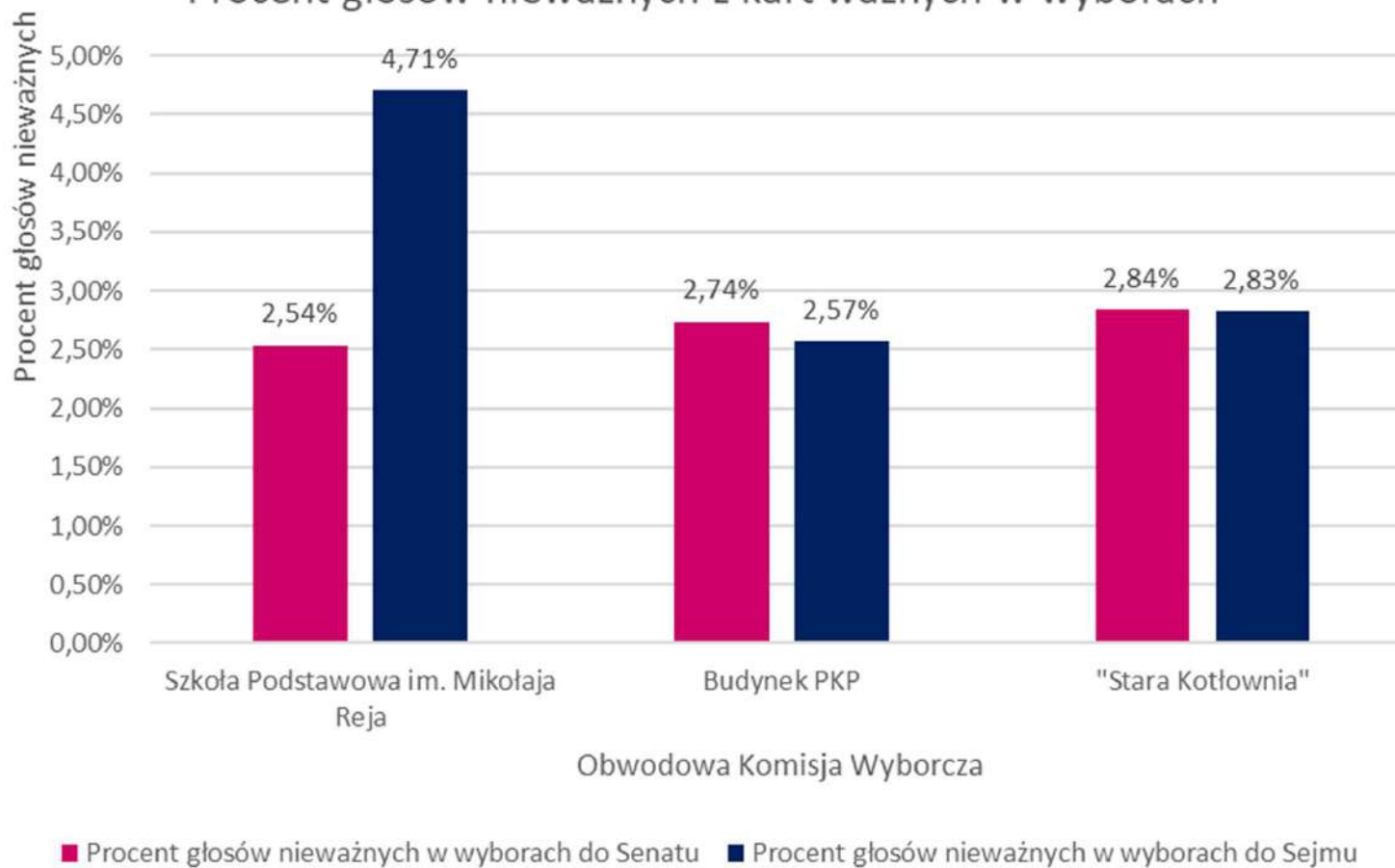
Liczba wyborców w porównaniu do liczby mieszkańców

Frekwencja w wyborach do Sejmu

Procent głosów nieważnych z kart ważnych w wyborach

Jak wynika z przedwyborczych badań prowadzonych głównie wśród seniorów z Rejowca Fabrycznego oraz za pośrednictwem mediów społecznościowych udział w wyborach deklarowało 50,48% ankietowanych.

Z analizy frekwencji wynika, że do wyborów poszło więcej osób. Średnia frekwencja w mieście wyniosła **64,59%**.

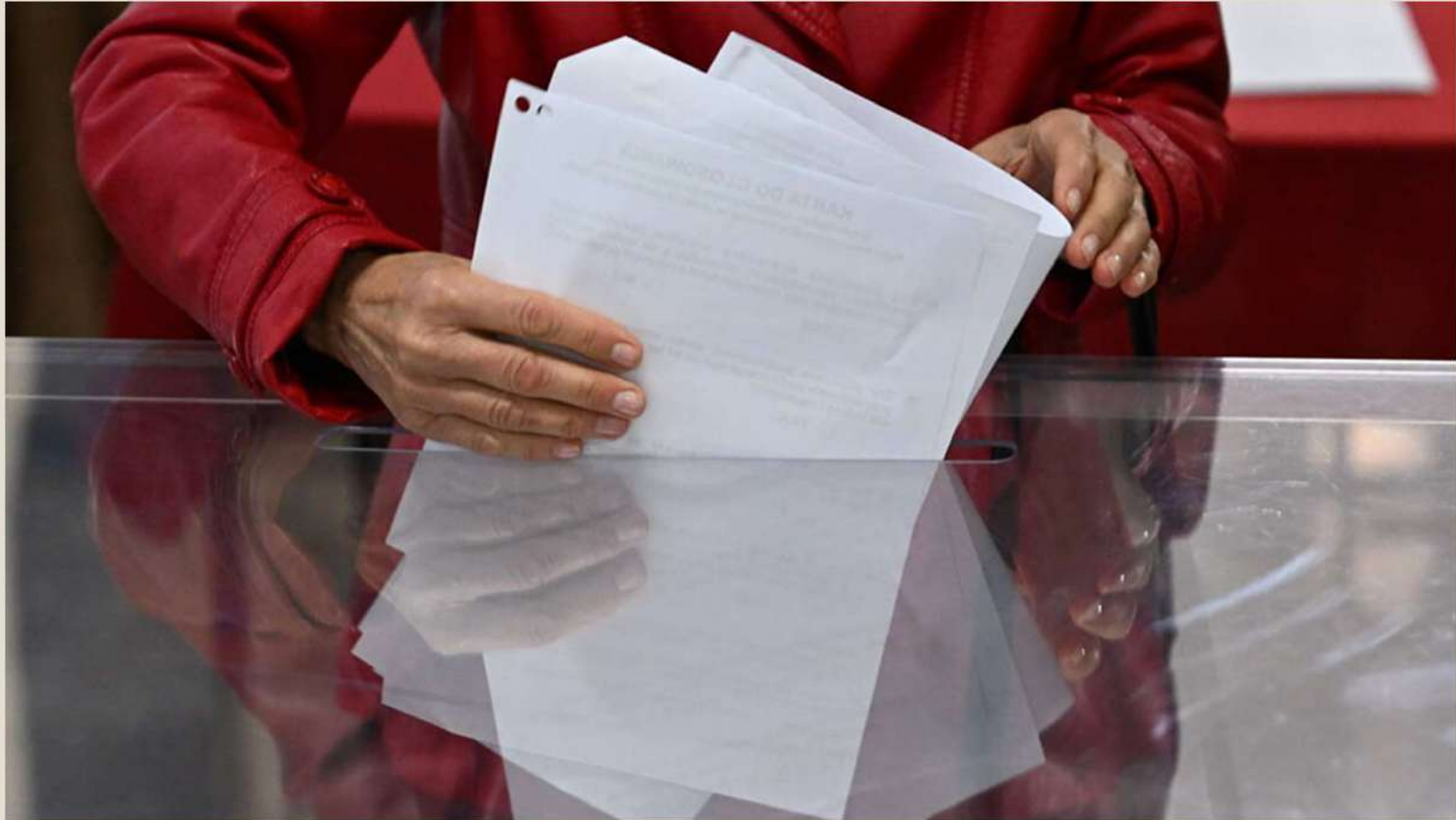
Twój głos ma znaczenie!

w najbliższych wyborach

WYBORY SAMORZĄDOWE

7 KWIETNIA 2024

i w kolejnych wyborach

Wybory samorządowe 2024

Dlaczego warto głosować w wyborach samorządowych?

10 powodów

1

Żeby mądrze wybrać tych, którzy wydają publiczne pieniądze

2

Żeby dzieci miały zapewnioną opiekę przedszkolną

3

Żeby kolejne pokolenia Polek i Polaków miały dostęp do dobrej edukacji

4

Żeby dbać o swoje zdrowie

5

Bo każdy głos się liczy

6

Bo jak sobie pościelesz, tak się wyśpisz

7

Żeby było czym dojechać do pracy do szkoły i na uczelnię

8

Żeby pieniądze z Unii Europejskiej zostały dobrze wykorzystane

9

Żeby wokół dużo i dobrze się działo

10

Dziś patriotyzm to także udział w wyborach

WYBORY SAMORZĄDOWE 7 KWIETNIA 2024
godz. 7.00 - 21.00

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

DO ZABACZENIA NA NASTĘPNYM SPOTKANIU 10 KWIETNIA 2024 r.

KRYSTYNA ZERA

FUNDACJA REYBUDHELP

FUNDACJA REYBUDHELP
ŻYCZY

WESOŁYCH ŚWIĄT
WIELKANOCNYCH